

**Luxemburg, 13 octombrie 2026
(OR. en)**

14370/26

**AG 164
POLGEN 229
FREMP 322
JAI 1296
DISINFO 80
HYBRID 119
AUDIO 123
EDUC 407**

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Concluzii ale Consiliului privind participarea democratică incluzivă și reziliența societății și a comunităților

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind participarea democratică incluzivă și reziliența societății și a comunităților, aprobate de Consiliu (Afaceri Generale) la 13 octombrie 2026.

CONCLUZII ALE CONSILIULUI PRIVIND PARTICIPAREA DEMOCRATICĂ
INCLUZIVĂ ȘI REZILIENȚA SOCIETĂȚII ȘI A COMUNITĂȚILOR

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

AMINTIND că, astfel cum se prevede la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană, Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, și că aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată de pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați;

AVÂND ÎN VEDERE Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special articolele 1, 10, 11, 12, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 39, 40 și 44;

SUBLINIIND că societățile democratice sunt susținute prin participarea civică activă și implicarea cetățenilor, cu respectarea și protejarea drepturilor fundamentale;

SUBLINIIND că democrația nu poate prospera decât prin asigurarea libertății de exprimare și de informare;

SCOȚÂND ÎN EVIDENȚĂ rolul esențial al libertății și pluralismului mass-mediei în aducerea unei contribuții la buna funcționare a democrațiilor și SUBLINIIND că, întrucât statul de drept și democrația sunt valori care se consolidează reciproc, este esențial ca statele membre să adere cu strictețe la standarde solide privind statul de drept;

AMINTIND concluziile Consiliului European din 18 decembrie 2025¹ și din 19 martie 2026², care au evidențiat importanța consolidării rezilienței democratice a Europei și au subliniat necesitatea de a aprofunda implicarea cetățenilor;

¹ EUCO 24/25, 18 decembrie 2025, cf. punctul 29 *Combaterea dezinformării, precum și a acțiunilor străine de manipulare a informațiilor și a ingerințelor străine.*

² EUCO 1/26, 19 martie 2026, cf. punctul 58 *Consolidarea rezilienței democratice a Europei.*

AMINTIND concluziile sale referitoare la contribuția educației și a formării la consolidarea valorilor europene comune și a cetățeniei democratice³, la reziliența democratică: protejarea proceselor electorale împotriva ingerințelor străine⁴, la rolul spațiului civic în protejarea și promovarea drepturilor fundamentale în UE⁵, la rolul strategic al culturii, al patrimoniului cultural și al operelor audiovizuale în susținerea valorilor europene și a rezilienței democratice⁶ și la consolidarea și protejarea dezbatelor democratice libere, deschise și în cunoștință de cauză⁷;

AMINTIND Recomandarea (UE) 2023/2836 a Comisiei din 12 decembrie 2023 referitoare la promovarea implicării și a participării efective a cetățenilor și a organizațiilor societății civile la procesele de elaborare a politicilor publice;

SALUTÂND Comunicarea comună a Comisiei și a Înalțului Reprezentant privind Scutul european pentru democrație⁸ și Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia UE pentru societatea civilă⁹;

SALUTÂND înființarea Centrului european pentru reziliența democratică în februarie 2026;

LUÂND ACT de faptul că prezentele concluzii se bazează pe activitatea președinției poloneze privind consolidarea rezilienței democratice a UE și pe cea a președinției daneze privind accesul la știri de încredere ca parte a Scutului european pentru democrație, precum și pe discuția structurată desfășurată în cursul președinției cipriote în urma adoptării Scutului european pentru democrație¹⁰;

LUÂND ACT, de asemenea, de Raportul privind constatările și recomandările Comisiei speciale pentru Scutul european pentru democrație al Parlamentului European, P10_TA (2026) 0286;

³ 15738/23.

⁴ 10119/24.

⁵ 7388/23.

⁶ 15814/25.

⁷ 10533/24.

⁸ JOIN(2025) 791 final.

⁹ COM(2025) 790 final.

¹⁰ 9605/26 (raportul Președinției).

AMINTIND că prezentele concluzii nu aduc atingere negocierilor în curs privind următorul cadru financiar multianual,

1. SUBLINIAZĂ că democrația, libertatea și egalitatea, precum și statul de drept se consolidează reciproc și că respectarea acestor valori este o responsabilitate comună a instituțiilor Uniunii și a statelor membre.
2. RECUNOAȘTE contribuția implicării civice ample la viața democratică și la coeziunea socială; SUBLINIAZĂ că democrația necesită participarea activă și incluzivă a cetățenilor și respectarea valorilor comune. AMINTEȘTE rolul important jucat de exercitarea efectivă a dreptului de a adresa petiții în consolidarea participării politice a cetățenilor.
3. RECUNOAȘTE că încrederea în instituțiile publice și încrederea în integritatea proceselor democratice, dar și încrederea în spațiul informațional se consolidează reciproc și reprezintă fundamentul rezilienței democratice și societale și ADMITE că actualul context geopolitic în schimbare prezintă provocări pentru democrațiile noastre, care pot agrava radicalizarea și pot diminua încrederea în instituții și alegeri.
4. SUBLINIAZĂ, în acest sens, că excluziunea digitală, alături de provocările generate de vidurile de știri, poate crea bariere în calea participării active și incluzive la viața democratică.
5. EVIDENȚIAZĂ că acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine urmăresc să divizeze societatea, să slăbească încrederea în instituțiile democratice, să împiedice dezbateră democratică în cunoștință de cauză și să descurajeze participarea cetățenilor la viața democratică prin denaturarea mediului informațional, manipularea conținutului, amplificarea divizării și subminarea impactului și a facilității descoperirii informațiilor fiabile și a mass-mediei independente. SUBLINIAZĂ că măsurile de combatere a acțiunilor străine de manipulare a informațiilor și a ingerințelor străine ar trebui să fie proporționale, protejând în același timp libertatea de exprimare, libertatea mass-mediei și dezbateră democratică.

6. IA ACT de faptul că utilizarea răuvoitoare a inteligenței artificiale, inclusiv a IA generative și a materialelor deepfake, are ca scop răspândirea dezinformării, ținta tentativelor fiind persoanele aflate în situații vulnerabile, și facilitează crearea, vizarea și amplificarea conținutului înșelător, subminând și mai mult încrederea în procesele democratice. AMINTEȘTE necesitatea deosebită de a asigura transparența și răspunderea platformelor digitale, inclusiv a platformelor online foarte mari și a motoarelor de căutare online foarte mari, și transparența publicității politice, precum și necesitatea de a aborda conținutul generat sau manipulat de IA, protejând în același timp drepturile fundamentale.
7. RECUNOAȘTE că, pe lângă eforturi mai ample de sprijinire a participării civice, este necesară, de asemenea, o abordare preventivă pentru a contracara acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințele străine prin sensibilizare, pregătire, detectare timpurie și sprijin pentru cercetarea independentă și verificarea faptelor și pentru promovarea unor metodologii și bune practici comune, pentru a se asigura că aceste eforturi de participare civică sunt mai vizibile și eficace.
8. RECUNOAȘTE importanța extremă pentru democrațiile noastre de a se asigura aplicarea deplină a Cartei drepturilor fundamentale, precum și respectarea integrală a drepturilor fundamentale; AMINTEȘTE că libertatea de exprimare și de informare și libertatea de întrunire și de asociere sunt condiții prealabile vitale pentru participarea cetățenilor la procesele democratice și REAFIRMĂ că statul de drept este esențial pentru protejarea acestor drepturi și libertăți fundamentale.
9. SUBLINIAZĂ importanța mass-mediei libere, diverse și independente ca pilon fundamental al rezilienței democratice, care permite cetățenilor să aibă acces la informații fiabile, să tragă la răspundere instituțiile și să facă alegeri în cunoștință de cauză. EVIDENȚIAZĂ în acest context importanța alfabetizării mediatice, digitale și informaționale pentru a putea face o evaluare critică a informațiilor, pentru a identifica tehnicile de manipulare și pentru a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la fiabilitatea surselor.

Provocarea pe care o reprezintă lipsa implicării democratice

10. AMINTEȘTE că organizarea alegerilor și a sistemelor electorale este de competența statelor membre; OBSERVĂ că prezența la vot de aproximativ 50 % la alegerile pentru Parlamentul European poate fi îmbunătățită pentru toți cetățenii.
11. SCOATE ÎN EVIDENȚĂ faptul că votul la alegeri și referendumuri este o cale fundamentală prin care cetățenii își fac auzită vocea democratică, fiind completat de oportunități semnificative între alegeri de a participa la procesul decizional democratic și de a-l influența.
12. SUBLINIAZĂ că încrederea cetățenilor în instituțiile publice este esențială pentru construirea unor democrații reziliente. PUNE ACCENTUL pe ideea că o astfel de încredere este consolidată atunci când autoritățile acționează în mod transparent, responsabil și bazat pe dovezi și când cetățenilor li se oferă feedback clar cu privire la modul în care participarea lor a fost luată în considerare în procesul decizional.
13. Își EXPRESSĂ ÎNGRIJORAREA cu privire la faptul că persoanele aflate în situații vulnerabile și marginalizate se pot confrunta cu riscuri disproporționate de neimplicare politică și cu o lipsă de încredere în procesul decizional public și RECUNOAȘTE că un sentiment de reprezentare politică redusă reprezintă o provocare societală generală.
14. SUBLINIAZĂ necesitatea unor inițiative de consolidare a rezilienței democratice și de eliminare a barierelor structurale din calea participării democratice și a implicării civice, care pot afecta în special anumite grupuri. RECUNOAȘTE că participarea incluzivă, diversă și semnificativă la viața culturală și comunitară poate contribui la coeziunea socială și la reziliența democratică.
15. SUBLINIAZĂ necesitatea de a aborda piedicile specifice din calea implicării civice, inclusiv cele cu care se confruntă persoanele care părăsesc timpuriu sistemul de educație și formare, cele care nu sunt încadrate profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET) și persoanele cu handicap. SCOATE ÎN EVIDENȚĂ importanța combaterii abuzurilor, a hărțuirii și a amenințărilor îndreptate împotriva celor care sunt activi în viața publică. REITEREAZĂ faptul că aceste eforturi trebuie să respecte pe deplin drepturile fundamentale și nu trebuie să inhibe criticile legitime, dezbaterile politice sau controlul democratic. SALUTĂ recomandarea și ghidul de bune practici anunțate de Comisie pentru a sprijini statele membre să asigure mai bine siguranța candidaților politici și a reprezentanților aleși.

16. ADMITE că participarea femeilor și a bărbaților este indispensabilă pentru o participare democratică incluzivă și că femeile rămân subreprezentate în posturile de conducere politică și continuă să se confrunte cu obstacole în calea participării lor depline, egale și efective la viața politică și publică. RECUNOAȘTE că promovarea egalității de gen este esențială pentru a asigura procese decizionale echitabile, eficace și democratice și pentru a consolida reziliența societății și a comunității.

Dimensiunea europeană a participării incluzive

17. RECUNOAȘTE că o acțiune mai coordonată la nivelul UE, care să respecte totodată pe deplin competențele, responsabilitățile și prerogativele statelor membre și având ca scop încurajarea reimplicării politice, poate fi benefică pentru statele membre. SALUTĂ inițiativele de cooperare, cum ar fi Forumul de la Viena privind drepturile fundamentale și democrația.
18. OBSERVĂ că procesele democrației deliberative, pe lângă faptul că îmbogățesc procesul decizional public, pot atrage din nou implicarea cetățenilor atunci când sunt complementare alegerilor, când sunt concepute și puse în aplicare în mod corespunzător și când se bazează pe o metodologie transparentă și pe un eșantion de cetățeni cu adevărat reprezentativ. REMARCĂ faptul că participanții la adunările cetățenești, la grupurile de dezbatere participative, la bugetarea participativă și la dialogurile culturale și comunitare declară în mod constant cunoștințe politice sporite, o capacitate percepută îmbunătățită și o mai mare înclinație de a se implica în procesele democratice. OBSERVĂ, DE ASEMENEA, că experiența din mai multe state membre demonstrează valoarea efectuării unor astfel de exerciții în mod regulat și la nivel național, regional și local, precum și potențialul serviciilor e-democrației de a sprijini aceste instrumente¹¹. ÎNCURAJEAZĂ statele membre să ia în considerare inițiative similare.
19. SALUTĂ eforturile de sprijinire a participării țărilor candidate și potențial candidate la inițiativele europene care promovează participarea democratică incluzivă și reziliența societății și a comunității, inclusiv asocierea la Centrul european pentru reziliență democratică.

¹¹ Declarație comună a Parlamentului European, a Consiliului și a Comisiei Europene referitoare la Conferința privind viitorul Europei – Dialogul cu cetățenii pentru promovarea democrației – Construirea unei Europe mai reziliente, 2021/C 91 I/01

Un cadru pentru o participare democratică incluzivă

20. REITEREAZĂ faptul că educația pentru cetățenie democratică contribuie la reziliența pe termen lung a Europei, în special în perioade de criză. PUNE ACCENTUL pe importanța acesteia în consolidarea activă a gândirii critice și în promovarea valorilor democratice și a drepturilor omului la toate nivelurile de educație și în toate tipurile de învățare. EVIDENȚIAZĂ, de asemenea, importanța educației în domeniul imaginilor, al digitalizării și al mass-mediei și a capacitării cetățenilor de toate vârstele, în special a tinerilor, pentru a înțelege cum funcționează și ce impact au tehnologiile digitale, inclusiv algoritmi și IA.
21. SUBLINIAZĂ importanța promovării unui mediu propice pentru societatea civilă și a unui spațiu civic transparent, precum și a încurajării unui dialog deschis, regulat și transparent cu cetățenii și cu organizațiile societății civile. INSISTĂ pe faptul că actorii societății civile trebuie să poată activa liber, în condiții de siguranță și în mod independent, fără ingerințe nejustificate.
22. SCOATE ÎN EVIDENȚĂ faptul că consultările publice semnificative, incluzive și transparente și participarea cetățenilor la elaborarea politicilor publice pot îmbogăți procesul decizional.
23. AMINTEȘTE că consolidarea participării democratice incluzive necesită o abordare la nivelul întregii administrații, care să implice autoritățile de la toate nivelurile, precum și o colaborare incluzivă la nivelul întregii societăți cu toate părțile interesate relevante ale societății civile.
24. RECUNOAȘTE rolul important al autorităților locale și regionale în apropierea proceselor democratice de cetățeni și SALUTĂ contribuția acestor autorități la nivelul instituțional european, în special prin intermediul Comitetului Regiunilor, în conformitate cu tratatele și cu principiul subsidiarității. OBSERVĂ că creșterea economică și prosperitatea Uniunii Europene în ansamblu pot contribui la participarea cetățenilor europeni la procesele democratice și, prin urmare, la reziliența democratică. EVIDENȚIAZĂ, în acest context, rolul fundamental al coeziunii și al politicilor comune de la nivelul Uniunii care vizează consolidarea legăturii dintre comunități și societate.

25. SUBLINIAZĂ importanța accesului la mass-media de știri independentă și pluralistă, inclusiv la mass-media regională și locală. AMINTEȘTE valoarea unui sprijin financiar transparent și care poate fi verificat public, la toate nivelurile, în transmiterea știrilor către un public insuficient deservit și în efectuarea de anunțuri de interes public, inclusiv cu privire la chestiuni locale, cu respectarea deplină a independenței editoriale. AMINTEȘTE necesitatea de a asigura transparența în ceea ce privește proprietarii mass-mediei și de a proteja jurnalismul de interes public, în conformitate cu Regulamentul european privind libertatea mass-mediei, și PUNE ACCENTUL pe importanța favorizării accesului la informații fiabile, în special în mediul digital, pentru toți în întreaga Uniune, de exemplu printr-o eventuală revizuire în viitor a Directivei serviciilor mass-media audiovizuale (DSMAV) și prin surse de finanțare sustenabile.
26. ÎNCURAJEAZĂ Comisia și statele membre să creeze condiții favorabile pentru un peisaj mediatic liber și pluralist, garantând astfel accesul la informații fiabile și la dialog democratic, și să asigure finanțare din partea UE pentru a sprijini inițiativele mass-media relevante, fără a aduce atingere negocierilor în curs privind CFM.
27. ÎNCURAJEAZĂ statele membre să își intensifice eforturile de încurajare a unor condiții sigure, incluzive și favorizante pentru implicarea democratică pentru toți, să elimine barierele și să promoveze egalitatea de gen și participarea deplină, egală și semnificativă a femeilor, precum și asumarea conducerii de către acestea în viața politică și publică.
28. ÎNCURAJEAZĂ schimbul de informații și de bune practici între statele membre prin intermediul rețelei de autorități naționale în domeniul participării cetățenilor, consolidat de Comisie în 2026, care ar putea sprijini statele membre în mod voluntar să dezvolte și să facă schimb de instrumente, metodologii și cadre comune de consolidare a capacităților pentru a spori reziliența societății și a comunității. ÎNCURAJEAZĂ statele membre să stimuleze cetățenia activă și coeziunea socială prin sprijinirea inițiativelor comunitare voluntare, a educației civice și a programelor de alfabetizare mediatică și prin promovarea cooperării cu părțile interesate relevante de la nivel local, cu instituțiile educaționale, culturale și de patrimoniu și cu organizațiile societății civile.

29. INVITĂ Comisia să sprijine statele membre să ia măsuri voluntare suplimentare pentru a implica tinerii, în special pe cei care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (NEET), valorificând bunele practici din toate statele membre.
30. SOLICITĂ Comisiei să promoveze utilizarea deplină a instrumentelor de finanțare existente ale UE pentru a sprijini, inclusiv prin sprijin tehnic, inițiativele pentru democrația participativă menite să faciliteze incluziunea tuturor cetățenilor, inclusiv a celor care se confruntă cu bariere socioeconomice, în conformitate cu normele lor respective și în limitele resurselor financiare disponibile.
31. INVITĂ Comisia, fără a aduce atingere negocierilor în curs privind viitoarele cadre financiare și rezultatelor acestora, să integreze mecanismele democrației participative în programele de alfabetizare digitală, mediatică și în domeniul IA, concentrându-se, printre altele, pe utilizarea și utilizarea abuzivă a inteligenței artificiale (IA), și să promoveze educația pentru cetățenia democratică, scoțând în evidență bunele practici în campaniile de sensibilizare a publicului și în parteneriatele transsectoriale.

Consolidarea sprijinului pentru implicarea societății civile

32. Recunoaște că o societate civilă independentă, diversă și rezilientă, alături de inițiative conduse de cetățeni, contribuie la asigurarea echilibrului puterilor și la reziliența democratică, de exemplu prin depunerea de eforturi de responsabilizare. SUBLINIAZĂ beneficiile consolidării participării reale a societății civile la procesul de elaborare a politicilor.
33. IA ACT de necesitatea unei finanțări adecvate și sustenabile pentru societatea civilă și ÎNDEAMNĂ la continuarea eforturilor de raționalizare și simplificare a procedurilor administrative pentru a îmbunătăți accesibilitatea fluxurilor de finanțare relevante ale UE pentru organizațiile eligibile. CONSIDERĂ că este important să se asigure faptul că informațiile privind oportunitățile de finanțare și inițiativele consultative ajung la organizațiile care își desfășoară activitatea la nivel local și regional, cu respectarea principiului subsidiarității.

34. INVITĂ Comisia, în strânsă cooperare cu statele membre, să dezvolte mecanisme de finanțare care să promoveze implicarea și promovarea susținută, în cadrul programelor relevante existente și fără a aduce atingere negocierilor în curs privind viitorul cadru financiar multianual. SUBLINIAZĂ că s-ar putea pune un accent mai mare pe măsurile de consolidare a capacităților, inclusiv pe asistența tehnică, pe formare și pe sprijinul consultativ, pentru a consolida capacitatea organizațiilor societății civile de a accesa și gestiona oportunitățile de finanțare.

Acțiuni ulterioare adoptării Scutului european pentru democrație

35. SALUTĂ rețeaua consolidată de autorități naționale în domeniul participării cetățenilor, grupul de dezbatere al cetățenilor europeni privind reziliența democratică, centrul de tehnologie civică și dialogurile în materie de politici pentru tineret, cum ar fi dialogul UE cu tinerii, anunțate de Comisie în comunicarea sa privind Scutul european pentru democrație.
36. INVITĂ Comisia și statele membre să țină seama de faptul că elementele menționate în aceste concluzii se reflectă în activitatea Centrului european pentru reziliența democratică, completând, și nu dublând activitatea rețelei de autorități naționale privind participarea cetățenilor. În această privință, IA ACT de valoarea schimbului voluntar de bune practici și de expertiză cu toate părțile interesate relevante, cu respectarea deplină a competențelor statelor membre și a principiului subsidiarității.
37. ÎNCURAJEAZĂ statele membre să prezinte Centrului european pentru reziliența democratică propuneri de proiecte privind participarea democratică incluzivă și implicarea tuturor cetățenilor, pe baza experienței naționale în ceea ce privește procesele participative structurate, cu respectarea deplină a competențelor naționale și a sistemelor instituționale.
38. SALUTĂ instituirea forumului ministerial anual la nivel înalt privind Scutul european pentru democrație ca platformă valoroasă pentru a face un bilanț al acțiunilor relevante și pentru a facilita schimbul de bune practici, inclusiv în ceea ce privește implicarea cetățenilor.

39. SUBLINIAZĂ că Scutul european pentru democrație va avea succes numai dacă ne va proteja valorile comune și ne va apăra drepturile fundamentale. EVIDENȚIAZĂ importanța consolidării democrației dincolo de cetățenii care sunt deja implicați și SUBLINIAZĂ că cetățenii care își văd opiniile reflectate în procesul decizional sunt participanți mai activi la apărarea valorilor noastre comune și la consolidarea democrației.
40. INVITĂ Comisia să țină seama de aceste concluzii în punerea în aplicare și dezvoltarea în continuare a Scutului european pentru democrație.
41. SE ANGAJEAZĂ să revină periodic la chestiunea participării democratice incluzive și a rezilienței societății și a comunității.
-